

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2015–2018

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Löne- och prisförändring för landsting
- Statsbidrag för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Jämfört med den prognos vi presenterade i december (se EkonomiNytt 19/2014) är prognosen för arbetade timmar reviderad. Vi har också reviderat vår prognos för sjukpenning och pensionsinkomster. Sammantaget innebär vår nya bedömning en viss nedrevidering av skatteunderlagets utveckling 2014–2015 och en lite större upprevidering av 2016.

Ingen ny makroprognos

Inför denna skatteunderlagsprognos har en ny bedömning endast gjorts av arbetade timmar och priser. Därutöver har vi beaktat ny information om lönesumma och pensioner samt sjuk- och föräldraförsäkring, men den samhällsekonomiska bilden i övrigt överensstämmer med den som presenterades i *Ekonomirapporten. December 2014* och sammanfattades i EkonomiNytt 19/2014.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
BNP*	1,3	1,9	2,9	3,2	2,3	1,9
Sysselsättning, timmar*	0,4	1,7	1,3	1,6	0,7	0,4
Timlön, nationalräkenskaperna	2,0	2,0	3,0	3,2	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,5	2,8	3,0	3,2	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIX	0,5	0,2	0,4	1,4	1,7	1,9
Konsumentpris, KPIF	0,9	0,5	0,9	1,6	1,8	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	-0,2	0,2	1,6	2,9	3,1
Realt skatteunderlag**	1,5	1,6	2,4	1,8	1,5	1,2

*Kalenderkorrigerad utveckling. **Korrigerat för regeländringar.

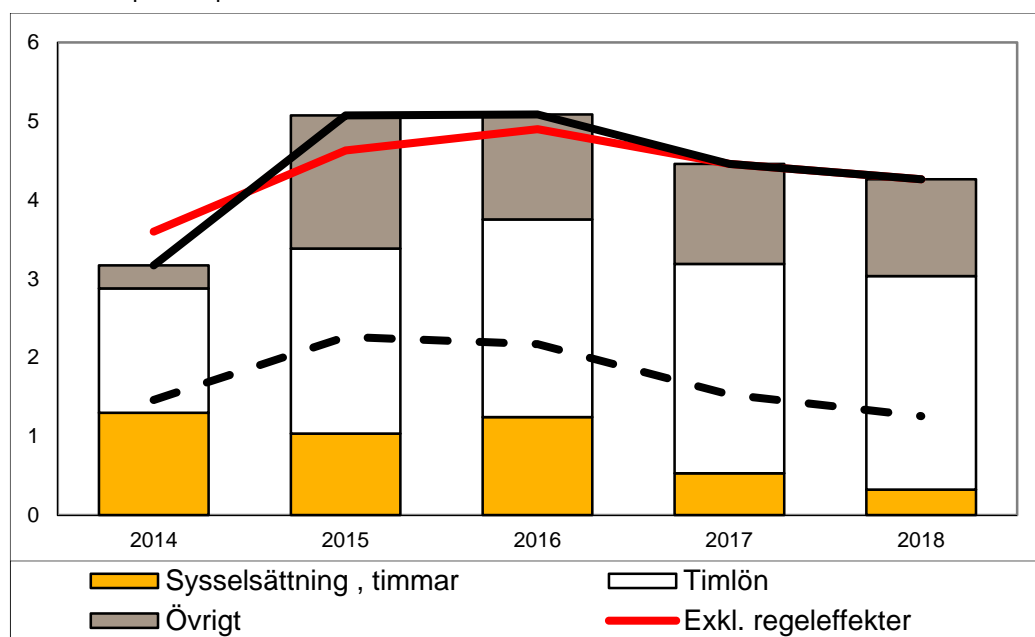
God skatteunderlagstillväxt

Under 2014 steg antalet arbetade timmar i ekonomin betydligt mer än 2013 samtidigt som den automatiska balanseringen av inkomstanknutna pensioner höll tillbaka pensionsinkomsterna. Det resulterade i att skatteunderlaget växte i samma takt som året innan exklusive effekter av regelförändringar.

Arbetade timmar ger ett stort bidrag till skatteunderlagstillväxten även i år, se diagram 1. Tack vare tilltagande löneökningar och en snabb utveckling av pensionsinkomsterna skjuter skatteunderlaget fart och visar det största ökningstalet sedan 2008. Nästa år fortsätter den konjunkturella återhämtningen med ytterligare ökning av antalet arbetade timmar, stigande timlöner och tilltagande pensionsinkomster. Det motverkas visserligen av minskade arbetslöshetsersättningar och en snabbare ökning av grundavdragen, men skatteunderlaget växer ändå i samma höga takt.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket och SKL.

Skatteunderlaget fortsätter växa med god men avtagande fart perioden ut. Att ökningstakten avtar beror främst på att arbetade timmar inte längre ökar i samma utsträckning i och med att konjunkturuppgången beräknas övergå till en situation med ekonomi i balans under 2016.

Revideringar jämfört med decemberprognosen

Till följd av den oväntat svaga utvecklingen av lönesumma och sysselsättning i slutet av förra året har vi reviderat ner arbetade timmar 2014 jämfört med den prognos vi presenterade i december (se EkonomiNytt 19/2014).

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring

	2014	2015	2016	2017	2018	2013–2018
SKL, feb	3,2	5,1	5,1	4,5	4,3	24,1
Reg, jan	2,9	5,1	5,5	5,8	4,8	26,6
ESV, jan	2,8	4,7	4,4	4,7	4,5	23,0
SKL, dec	3,3	5,2	4,7	4,5	4,2	23,8

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, SKL.

Vi har också reviderat upp utvecklingen av sjukpenninginkomsten. Totalt sett för hela perioden medför det en upprevidering av skatteunderlaget med ett par tiondels procentenheter. Vi har också justerat ner vår bedömning av prisutvecklingen, framförallt 2015–2016. Den nya bedömningen medför något större ökning av pensionsinkomsterna år 2018. Sammantaget innebär vår nya bedömning en viss nedrevidering av skatteunderlagets utveckling 2014–2015 och en lite större upprevidering av 2016, se tabell 2.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

Vår prognos visar starkare skatteunderlagstillväxt än regeringens och ESV:s bedömningar i början av perioden men långsammare längre fram. Huvudförklaringen är att SKL förutser stora ökningsar av arbetade timmar 2015 och 2016 då arbetsmarknaden väntas nå konjunkturell balans, varefter sysselsättningsökningen avtar. Regeringens och ESV:s bedömningar bygger på en mer utdragen återhämtning där balans på arbetsmarknaden nås vid en senare tidpunkt. I deras kalkyler är sysselsättningsuppgången i början av perioden inte lika stark som i SKL:s, medan det blir tvärtom längre fram.

Slutavräkning 2014–2015

Slutavräkning 2014

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2013 och 2014 till 3,9 procent respektive 2,7 procent i Budgetpropositionen för år 2014. Slutligt utfall för 2013 blev 3,4 procent och vår prognos i december 2014 visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,3 procent för 2014. Med den bedömningen uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2014 till 22 kronor per invånare den 1.11.2013.

SKL:s prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 3,2 procent för 2014. Med denna lägre uppräkning uppgår prognosen för avräkningen 2014 till 1 krona, vilket medför en korrigerings på –21 kronor per invånare 1.11.2013 jämfört med bokslut 2014.

Slutavräkning 2015

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2014 och 2015 uppgår till 3,3 procent respektive 4,6 procent, enligt regeringsbeslut. SKL:s prognos innebär en högre uppräkning vilket gör att vår prognos på slutavräkningen 2015 blir posi-

tiv, 96 kronor per invånare den 1.11.2014. Jämfört med vår prognos i december är det dock en försämring med 44 kronor per invånare.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos är det möjligt 2014. En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

	2014	2015	2016	2017	2018
Snitt 10 år	3,9	3,9	4,0	4,0	3,9
Årlig	3,6	4,6	4,9	4,5	4,3
Differens	-0,3	0,7	0,9	0,4	0,3

Källa: Skatteverket och SKL.

Löne- och prisförändring för landsting

Dessa beräkningar bygger på den bild av samhällsekonomin som presenteras ovan. Vi räknar med samma löneutveckling i landstingen som för hela arbetsmarknaden. Ökningstakten i löner och priser för åren 2015–2017 är något nedreviderad sedan förra prognosen av LPIK (EkonomiNytt 19/2014).

Vi räknar med fallande läkemedelspriser under hela perioden. Notera att vi här endast räknar med rena prisförändringar på befintligt sortiment inklusive generika. Här ingår alltså effekterna av statens överenskommelse med läkemedelsindustriföreningen (LIF), patentutgångar etc. Den eventuella merkostnaden för nya läkemedel ingår inte i våra prismätningar. Att nya läkemedel ofta kostar mer antas spegla en förbättrad kvalitet och betraktas alltså inte som en prisförändring.

Prisökningarna tilltar i takt med återhämtningen i samhällsekonomin.

Tabell 4. Prognos för LPIK

Årlig procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018
LPIK inkl. läkemedel	1,8	2,2	2,6	2,7
– Timlön	2,8	3,0	3,2	3,3
– Socialavgifter	3,2	3,1	3,8	3,6
– Läkemedel	-2,1	-1,1	-0,8	-0,2
– Förbrukning	1,1	1,9	2,1	2,3
LPIK exkl. läkemedel	2,4	2,7	3,0	3,1

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) som används i SKL:s egna beräkningar och analyser och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 5. Prognos för Landstingsprisindex, LPI

Årlig procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	1,9	2,4	2,7	2,8
– Timlön	3,0	3,2	3,4	3,5
– Socialavgifter	3,4	3,3	4,0	3,8
Landstingsprisindex exkl. läkemedel	2,5	2,8	3,2	3,2

Statsbidrag för en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess

Utfall för sjukskrivningsmiljarden för år 2014

Den rörliga delen av bidraget för år 2014 uppgår till 308 miljoner kronor och är uppdelat i två delar. För att ett landsting ska få del av bidraget ska minst ett av två delmål uppnås. 154 miljoner är avsatt för de landsting som når **Mål 1**: att den procentuella ökningen i länet av antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år är mindre år 2014 än den var i *länet* år 2013. Ytterligare 154 miljoner är avsatt för de landsting som når **Mål 2**: att den procentuella ökningen i länet av antalet sjukpenningdagar i sjukfall upp till 2,5 år är mindre år 2014 än den var i *riket* år 2013. De landsting som uppnår målen får en andel av respektive delbelopp som motsvarar deras andel av befolkningen den 1 november 2013.

Tabell 6. Förändring av antalet sjukpenningdagar jämfört med föregående år i sjukfall upp till 2,5 år och rörlig del av statsbidraget för år 2014

Landsting	Förändring, procent			Statsbidrag, miljoner kr		
	2013	2014	Skillnad	Mål 1	Mål 2	Totalt
Stockholm	9,7	12,6	2,8	0,0	0,0	0,0
Uppsala	5,5	11,2	5,7	0,0	0,0	0,0
Sörmanland	17,0	14,2	-2,7	4,4	0,0	4,4
Östergötland	7,2	11,0	3,8	0,0	0,0	0,0
Jönköping	10,8	10,5	-0,4	5,4	0,0	5,4
Kronoberg	7,7	9,8	2,0	0,0	3,0	3,0
Kalmar	8,8	10,3	1,5	0,0	0,0	0,0
Gotland	12,6	6,6	-6,0	0,9	0,9	1,8
Blekinge	6,2	11,9	5,6	0,0	0,0	0,0
Skåne	10,7	14,2	3,5	0,0	0,0	0,0
Halland	9,7	14,6	4,9	0,0	0,0	0,0
Västra Götaland	11,9	15,3	3,4	0,0	0,0	0,0
Värmland	14,7	17,8	3,2	0,0	0,0	0,0
Örebro	4,8	13,0	8,2	0,0	0,0	0,0
Västmanland	7,5	13,4	5,9	0,0	0,0	0,0
Dalarna	10,2	15,8	5,5	0,0	0,0	0,0
Gävleborg	13,4	12,6	-0,8	4,4	0,0	4,4
Västernorrland	4,6	17,8	13,2	0,0	0,0	0,0
Jämtland	6,8	8,4	1,6	0,0	2,0	2,0
Västerbotten	10,5	14,8	4,3	0,0	0,0	0,0
Norrbottn	8,8	14,8	5,9	0,0	0,0	0,0
Riket	9,9	13,5	3,6	15,2	5,9	21,2

Källa: Försäkringskassan.

Utfallet för år 2014 är nu klart (tabell 6). Sjukfrånvaron ökade generellt i hela landet under förra perioden, vilket innebär att den rörliga delen inte ger så mycket utdelning. Som framgår av tabellen uppfyller fyra landsting kriterierna för mål 1 medan två landsting uppfyller kriterierna för mål 2. Totalt är det därmed sex landsting som får dela på 21,2 miljoner kronor.

Även utfallet för den villkorade delen är i stort sett klar. Det är klart att samtliga landsting har klarat kriterierna/villkoren för de fyra första områdena, de som handlar om vidareutveckling inom följande områden: jämställda sjukskrivningar, kompetensutveckling i försäkringsmedicin, tidig samverkan och koordinering, samt psykisk ohälsa – hur hälso- och sjukvården kan utveckla arbetet för patienter med psykisk ohälsa som är sjukskrivna eller riskerar sjukskrivning.

Villkor 5 handlar om utökat elektroniskt informationsutbyte. Många landsting är igång med detta och 15 landsting har hittills uppfyllt detta villkor helt eller delvis. Dessutom har landstingen i Norrbotten och Halland avtalat om förlängd införelsetid, varför deras resultat inte kommer att bli känt förrän i april.

Av tabellbilagan framgår utfallet avseende samtliga villkor för alla landsting, men 2,9 miljoner kronor kan alltså tillkomma om Norrbotten och Halland uppfyller villkor 5. Utbetalningarna till landstingen för den rörliga och de villkorade delarna för år 2014 kan maximalt komma att uppgå till 505,6 miljoner kronor.

Inom ramen för den så kallade sjukskrivningsmiljarden utgår också ersättning för viss medicinsk service som offentliga eller privata vårdgivare under 2014 utförde på beställning av företagshälsovården. Ersättningen är maximerad till 55 miljoner, Försäkringskassan har inte ännu kunnat redovisa hur stort belopp som har betalats ut till landstingen.

Därutöver kan 137 miljoner betalas ut till SKL, Försäkringskassan och Socialstyrelsen för utvecklingsarbete och utvärdering.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt 2015–2019” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excel-filen skriva in den egna läns-koden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2015–2019. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget.

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Landsting som använder den nya modellen Skatter & bidrag, kan ladda ner filen för förenklad uppdatering:

- Uppdateringsfil-Lt-04-15.xls

från vår webbplats via Ekonomi/juridik/statistik–Ekonomi – Budget och planering – Skatter och bidrag, landsting. Följ sedan instruktionerna i filen, eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta EkonomiNytt.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 01/2015) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på befolkningen i varje län utvecklas i takt med rikspronosen men med hänsyn till historisk trend.

Information om tidpunkter under 2015

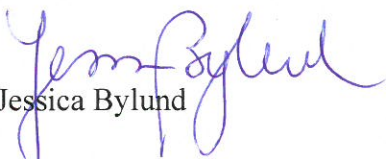
Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi. Länk till sidan **Ekonomikalendern** finns en bit ner på sidan, under rubriken Läs vidare.

Har du aktiverat prenumeration från vår nya webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skl.se och välj Prenumerera på webbinnehåll. Länken ligger i den grå sidfoten längst ner på sidan.

Under vårt område Ekonomi finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan dem.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Måns Norberg (modellen Skatter & bidrag) 08-452 77 99, Bo Legerius (skatteunderlaget och statsbidrag för minskad sjukfrånvaro) och Jonas Eriksson (landstingsprisindex) 08-452 77 79. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se .

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen för ekonomisk analys

Jessica Bylund

Måns Norberg

Bilagor

Tabellbilaga: Sammanställning per landsting, sjukskrivningsmiljarden för 2014
”Prognosunderlag-Lt-2015-2019-15-04.xls”, finns på vår webbplats via följande
länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx